

Pdw: Pragmatyka językowa w perspektywie medialnej - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Pdw: Pragmatyka językowa w perspektywie medialnej
Kod przedmiotu	09.3--DiksD-Pdw: PJ-S21
Wydział	Wydział Humanistyczny
Kierunek	Dziennikarstwo i komunikacja społeczna
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	drugiego stopnia z tyt. magistra
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2022/2023

Informacje o przedmiocie	
Semestr	2
Liczba punktów ECTS do zdobycia	2
Typ przedmiotu	obieralny
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Iwona Pałucka-Czerniak, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Ćwiczenia	30	2	-	-	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Celem przedmiotu jest wzbogacenie wiedzy studenta z zakresu intencjonalnego użycia języka w tekstach medialnych mówionych i pisanych oraz kształcenie umiejętności analizowania przekazów medialnych uwzględniającego pryzmat kontekstowy, gatunkowy oraz kulturowy ich powstania i funkcjonowania. W szczególności zwraca się uwagę na różnorodność aktów mowy wyzyskiwanych w komunikacji medialnej, warunki ich skuteczności, złożony potencjał illokucyjny, zróżnicowanie i zmienność intencji, uwarunkowania kontekstowe oraz występowanie pośrednich i bezpośrednich aktów mowy, presupozycji i implikatury, a także typy spójności tekstu, z uwzględnieniem znaczenia spójności pragmatycznej.

Wymagania wstępne

Ogólna wiedza o języku polskim, grzeczności i niegrzeczności w zachowaniach językowych oraz o gatunkach użytkowych i literackich.

Zakres tematyczny

- Intencjonalność zachowań językowych.
- Pragmatyczne uwarunkowania komunikacji międzyludzkiej (wspólnota komunikatywna, role społeczne, typy kontekstów, typy spójności) obecnej w mediach.
- Pragmatyka a stylistyka i tekstologia. Aspekt pragmatyczny w zintegrowanej analizie gatunków medialnych.
- Implikatura konwersacyjna i presupozycja oraz ich uwarunkowanie kulturowe w komunikacji medialnej.
- Globalizacja kulturowa a przekaz medialny. Kontrastywne spojrzenie na akty i gatunki mowy ze szczególnym uwzględnieniem przekazu telewizyjnego.
- Reinterpretacje znaczeń, gry semantyczne, eufemizmy oraz komizm językowy jako elementy strategii obejścia tabu i cenzury w tekstach medialnych.
- Stereotypy w kreowaniu wizerunku nadawcy i odbiorcy w komunikacji masowej.
- Autoprezentacja i profilowanie komunikatu ze względu na adresata.
- Strategie językowej (nie)grzeczności w komunikacji medialnej.
- Pragmatyczne uwarunkowania dialogu i monologu w komunikacji publicznej.
- Przekształcenia dystansu komunikatywnego w zachowaniach medialnych.
- Językowe mechanizmy kreowania rzeczywistości – kreacja i deformacja w mediach.

Metody kształcenia

Heureza, wieloaspektowa analiza tekstu, praca w grupach, prezentacja multimedialna, dyskusja.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student omawia znaczenie aspektu pragmatycznego w tworzeniu i interpretowaniu przekazów medialnych oraz rozpoznaje intencjonalność strategii językowych, wykorzystywanych w wypowiedziach medialnych.	KE2_W03	- dyskusja - obserwacja i ocena aktywności na zajęciach - odpowiedź ustna - projekt - praca z tekstami	Ćwiczenia

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student wykorzystuje zdobytą wiedzę o pragmatycznym uwarunkowaniu komunikacji medialnej do analizy i interpretacji obserwowanych zachowań komunikacyjnych.	KF2_U04	- dyskusja - obserwacja i ocena aktywności na zajęciach - projekt - praca z tekstami	Ćwiczenia
Student dostrzega potrzebę uczenia się przez całe życie w celu doskonalenia analizy zachowań komunikacyjnych w mediach oraz śledzenia ich dynamicznych przekształceń.	KF2_K01	- obserwacja i ocena aktywności na zajęciach - projekt	Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Warunkiem zaliczenia jest aktywność na zajęciach oraz wykonanie projektu: analizy pragmatycznej tekstów dziennikarsko-publicystycznych, po uzgodnieniu materiału z nauczycielem. Ocena końcowa jest sumą arytmetyczną ocen za wypowiedzi na zajęciach - za aktywność na zajęciach, za projekt (przedstawiona w grupie w formie prezentacji samodzielna analiza pragmatyczna wybranych, aktualnie obserwowanych medialnych zachowań komunikacyjnych pod kątem ich intencji, celu, skuteczności).

Literatura podstawowa

Awdziejew A., *Ideologia, postawa a komunikacja*, [w:] *Oblicza komunikacji. Ideologie w słowach i obrazach*, Wrocław 2008, s.85-72.

Bartmiński J., *Wartości i ich profile medialne*, [w:] *Oblicza komunikacji. Ideologie w słowach i obrazach*, Wrocław 2008, s. 23-41.

Bugajski M., *Pragmatyka a lingwistyka normatywna*, „Poradnik Językowy”, z. 4, 2013, s. 7-18.

Levinson S.C., *Pragmatyka*, przeł. T. Ciecierski, K. Stachowicz, Warszawa 2010.

Loewe I., *Globalizacja kulturowa a język w mediach*, [w:] *Transdyscyplinarność badań nad komunikacją medialną*, red. M. Kita, M. Ślawska, Katowice 2012, s. 142-153.

Skudrzyk A., *Normy grzecznościowych zachowań językowych (etykieta językowa, savoir-vivre, bon ton, dobre wychowanie, grzeczność językowa)*, http://sjikp.us.edu.pl/pliki/ksiazki/aldona_skudrzyk.pdf.

Zwoliński A., *Słowo w relacjach społecznych*, Kraków 2003, (r. 16: CENZURA, s. 275-295).

Literatura uzupełniająca

Bartmiński Jerzy, *Sprawcze funkcje słowa. O języku magii, poezji, religii i polityki*, [w:] „Etnolingwistyka”, 2001, t. 13, s. 7-12.

Bloch J., *Eksplicitne akty nieudzielania odpowiedzi*, "LingVaria" r. 2, nr 1 (2007), s. 193-205.

Bloch J., *Implicitne strategie nieudzielania odpowiedzi*, "LingVaria" r. 2, nr 2 (2007), s. 189-203.

Blum-Kulka S., *Pragmatyka dyskursu*, [w:] *Dyskurs jako struktura i proces*, red. T. A. van Dijk, Warszawa 2001, s. 214-241.

Contrastive media analysis: approaches to linguistic and cultural aspects of mass media communication, red. S. Hauser, M. Luginbül, Amsterdam-Philadephia, 2012.

Gaze M., *Zabawy znaczeniem w felietonach Tomasza Olbratowskiego*, [w:] "Acta Universitatis Lodzensis, Kształcenie Polonistyczne Cudzoziemców" nr 21, 2014, s. 345-353.

Granat A., *Intencja skracania dystansu i jej skuteczność w mediach: mówienie o kimś „po nazwisku”*, [w:] „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio FF, Philologiae” vol. 33 (2015), s. 19-33.

Grzelka M., *O wybranych mechanizmach kondensacji treści w przekazach medialnych*, "Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Językoznawcza" t. 20, z. 1 (2013), s. 9-18.

Grzenia J., *Komunikacja językowa w Internecie*, Warszawa 2008.

Hamelink C., *Cultural autonomy in global communications: Planning national information policy*, Londyn 1983.

Hauser S., *Teksty medialne w ujęciu kontrastywnym i kulturowym. Rozważania metodologiczne i przykładowa analiza*. „Tekst i Dyskurs – Text und Diskurs”, nr 5, 2012, s. 127-154.

Hye-Kyung L., *Linguistic Variations between English News Headlines in the U.S. and Those in Korea*, http://isli.khu.ac.kr/journal/content/data/29_2/4.pdf.

Język w telewizji. Antologia, red. M. Kita, I. Loewe, Katowice 2015.

Kalisz A., *Telewizja śniadaniowa gatunkiem ponad narodami? Analiza porównawcza dwóch europejskich wydań programu*, [w:] *Gatunki mowy i ich ewolucja*, red. D. Ostaszewska, J. Przyklenk, t. 5, Katowice 2015, s. 356-364.

Kalisz R., *Pragmatyka językowa*, Gdańsk 1993.

Kita M., *Medialna moda na dialog*, [w:] *Dialog a nowe media*, red. J. Grzenia, M. Kita, Katowice 2004, <http://uranos.cto.us.edu.pl/~dialog/archiwum/kita.pdf>.

Kornetcki A., *Contrastive Analysis of News Text Types in Russian, British and American Business Online and Print Media*, Lipsk 2011.

Koza M., *Czy znasz ten mem?: pragmatyka i polityka internetowych wspólnot interpretacyjnych*, "Teksty Drugie : teoria literatury, krytyka, interpretacja", nr 3, 2015, s. 236-245.

Kułaćka A., *Wypowiedzenia performatywne i konstatywne: teoria aktów mowy*, "Kształcenie Językowe" t. 9 (2011), s. 81-90.

Loewe I. *Gatunki globalne w polskiej telewizji. Rekonesans*, [w:] *Język a kultura*, t.23, *Akty i gatunki mowy w perspektywie kulturowej*, red. A. Burzyńska-Kamieniecka, Wrocław,

2012, s. 191-198.

Loewe I., *Logowizualność, czyli słowo pisane w dyskursie telewizyjnym*, [w:] *Dyskurs i jego odmiany*, Katowice 2016, s. 210-224.

Lubecka, A., *Requests, Invitations, Apologies and Compliments in American English and Polish. A Cross-Cultural Communication Perspective*, Kraków 2000.

Mac A. *Kontrastywna analiza formatu i tematyki wiadomości telewizyjnych w Polsce i Niemczech* [w:] *Język w telewizji. Antologia*, red. I. Loewe, M. Kita, Katowice 2015, s.233-249.

Marcjanik M., *Kreatywna funkcja mowy*, „Przegląd Humanistyczny” 1988, nr 11-12, s. 95-104.

Naruszewicz-Duchlińska A., *Intencjonalne językowe zakłócenia komunikacji internetowej (trolling, flaming, hejting)*, "Prace Językoznawcze" z. 16, [cz.] 4 (2014), s. 89-97; eadem, przedruk, *Język w internecie: antologia*, Katowice 2016, s. 221-229.

Nowak P., „Sport kobiety” – jak dziennikarze mówią o „rywalizacji pań” na arenach sportowych, [w:] *O płci, ciele i seksualności w języku i mediach*, pod red. M. Karwatowskiej, R. Litwińskiego, A. Siwca, B. Jarosz, Lublin 2014, s. 343-354.

Oblicza przeciwnika: język a rzeczywistość w kategoriach ekspresji, polityki, ideologii, pod red. A. Charciarek i P. Czerwiński, Katowice 2015.

Pepliński W., *Cenzura jako instrument propagandy PRL*, "Cywilizacja" nr 24 (2008), s. 87-98.

Płowens J., *Intencjonalność wypowiedzi w gatunkach dziennikarskich*, "Zeszyty Prasoznawcze" r. 53, nr 3/4 (2010), s. 127-143.

Przybyszewski S., *Mówić, milcząc: nie milczeć, nie mówiąc*, "Prace Językoznawcze" z. 14 (2012), s. 235-246.

Romek Z., *Cenzura w PRL jako zorganizowany system*, "Przegląd Humanistyczny Pedagogika, Politologia, Filologia" nr 5 (2011), s. 155-183.

Rozumko A., *Speech-Act Adverbs in English and Polish: A Cross-Linguistic and Cross-Cultural Comparison*, http://repozytorium.uwb.edu.pl/jspui/bitstream/11320/1047/1/BAJ_12_Rozumko.pdf.

Scollon R., Scollon S., Jones R., *Intercultural Communication. A Discourse Approach*, Oxford 2007.

Szkaluba., *Niewidzialność kobiet w prasie (na przykładzie „Do Rzeczy” i „W Sieci”)*, [w:] *O płci, ciele i seksualności w języku i mediach*, pod red. M. Karwatowskiej, R. Litwińskiego, A. Siwca, B. Jarosz, Lublin 2014, s. 431-442.

Wierzbicka A., *Analiza lingwistyczna aktów mowy jako potencjalny klucz do kultury*. <http://www.is.uw.edu.pl/studenci/pliki/spolecznejkonteksty1sem/pdf/wierzbicka01.pdf>.

Wojtak M., *Gatunki prasowe*, Lublin 2004.

Winiarek M., *Pragmatyczne pułapki językowe ze szczególnym uwzględnieniem presupozycji*, "Język w Poznaniu" t. 6 (2015), s. 169-180.

Van Dijk, J., *Społeczne aspekty nowych mediów: analiza społeczeństwa*, Warszawa 2010.

Żmuda N., *Pragmatyka reklamy prasowej*, "Język w Komunikacji", 2014 [nr] 1, s. 141-151.

Uwagi

Jest to przedmiot opcjonalny, wybierany z oferty przedmiotów do wyboru Instytutu Filologii Polskiej; przedmiot zostanie uruchomiony w zależności od potrzeb i zainteresowania w danym semestrze studiów (na podstawie deklaracji studentów/elektronicznego wyboru przedmiotów).

Zmodyfikowane przez dr hab. Iwona Pałucka-Czerniak, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 11-05-2022 10:01)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ